

PORADNIK BIBLIOTEKARZA

Nr 1

PAŹDZIERNIK

1949 R

NASZE ZADANIA

Dwadzieścia lat mówiło się i pisało w przedwojennej kapitalistycznej Polsce o potrzebie bibliotek i ustawy bibliotecznej. Niedostateczny i słaby rozwój bibliotek, ustawiczny brak funduszy na te cele występowały wyraźnie, wiążąc się z bezrobociem, analfabetyzmem i ciemnotą. Dziś w ustroju demokracji ludowej nasze fabryki, nasze gospodarstwa rolne, wołają o wyszkolonych pracowników, o nowego człowieka, który sprostałby zadaniom przebudowy. Za potrzebami tymi ledwo nadąża oświata.

Ustawa biblioteczna ujrzała światło dzienne i na jej gruncie rośnie sieć bibliotek powszechnych — powiatowych, miejskich, gminnych i punktów bibliotecznych. Sieć tę uzupełniają coraz wydatniej biblioteki związków zawodowych, szkolne, organizacje społecznych i młodzieżowych. Wszystkie one przygotowują do czytelnictwa. Od placówek tych, wspartych o wielkie biblioteki naukowe, oczekuje się pomocy w przeprowadzeniu przebudowy. Praca z książką zajmuje coraz więcej miejsca w naszych wysiłkach kulturalnych. Wchodzimy w okres masowego czytelnictwa.

Z a r o z w o j e m b i b l i o t e k n i e n a d a ż a
s z k o l e n i e z a w o d o w y c h p r a c o w n i k ó w
b i b l i o t e k a r s k i c h . M u s z ą s i ę o n i k s z t a ł c i ć w s z k o -
ł a c h z a w o d o w y c h i w y ż s z y c h u c z e l n i a c h , l u b t e ż n a k u r s a c h
s p e c j a l n y c h . P r ó c z t e j , c o r a z t o w z r a s t a j ą c e j g r u p y b i b l i o t e k a -
r z y z a w o d o w y c h , r o ś n i e w n a s z y c h b i b l i o t e k a c h i l o ś ć n i e f a c h o -
w y c h p r a c o w n i k ó w i r o z s t r z y g n ą ć m u s i m y t r u d n y p r o b l e m : j a k
p r a c o w n i c y , k t ó r z y c h c z a s w y p e ł n i o n y j e s t p o b r z e g i p r a c ą z a -
w o d o w ą i s p o ł e c z n ą , m o g ą z d o b y ć w i a d o m o ś c i p o t r z e b n e d l a
d o b r e g o p r o w a d z e n i a b i b l i o t e k . J a k n i e m a r n o t r a w i ć m a j ą t k u
z d o b y t e g o w k s i ą ż k a c h i w y s i ł k u t y c h , k t ó r z y p r z y c h o d z ą n i e r a z
p o c i ęż k i e j p r a c y d o b i b l i o t e k i , a b y z n a l e ź ć p o m o c w z d o b y w a -
n i u w i e d z y . B r a k c z a s u , p r a c o w n i k ó w i r o z m a c h a k c j i w y m a g a -
j ą u s p r a w n i e n i a p r a c y .

S p r a w n o ś ć t ę z d o b y ć m o ż e m y p r z e z
s a m o k s z t a ł c e n i e , k r ó t k i e k o n f e r e n c j e b o w i e m l u b
k u r s y n i e d a j ą w s z y s t k i c h p o t r z e b n y c h w i a d o m o ś c i , a d o
z a s t o s o w a n i a n a b y t e j w i e d z y t r z e b a s y s t e m a t y c z n e g o , c i ą g ł e g o
w y s i ł k u , c e l e m j e j u z u p e ł n i e n i a .

P O R A D N I K

Z w i ą z e k B i b l i o t e k a r z y i A r c h i w i s t ó w P o l s k i c h b i e r z e c z y n n y
u d z i a ł w s z k o l e n i u z a w o d o w y m b i b l i o t e k a r z y w y d a j ą c c z a s o -
p i s m a „P r z e g ł ą d B i b l i o t e c z n y “ i „B i b l i o t e k a r z “ , k t ó r e s ł u ż ą p o -
t r z e b o m p r a c o w n i k ó w z a w o d o w y c h . O b e c n i e Z w i ą z e k p r z y
w s p ó ł u d z i a l e P o r a d n i B i b l i o t e c z n e j T U R i L p o d j ą ł z a d a n i e u z u -
p e ł n i e n i a l u k i , j a k ą i s t n i a ł a d o t y c h c z a s w w y d a w n i c t w a c h b i -
b l i o t e k a r s k i c h , p r z e z z a p o c z ą t k o w a n i e s t ą l e g o d o d a t k u d o
c z a s o p i s m a „B i b l i o t e k a r z “ .

„P o r a d n i k “ c h c e s ł u ż y ć p o t r z e b o m p r a c o w n i k ó w m a ł y c h
b i b l i o t e k , k t ó r z y t r a k t u j ą s w ą p r a c ę j a k o d z i a ł a l n o ś ć s p o ł e c z n ą
i b y ć s y s t e m a t y c z n ą p o m o c ą w s a m o k s z t a ł c e n i u . P r a c o w n i c y :

- 1) b i b l i o t e k s z k o l n y c h ,
- 2) b i b l i o t e k z w i ą z k ó w z a w o d o w y c h o r a z s t o w a r z y s z e ń s p o -
ł e c z n y c h i m ł o d z i e ż o w y c h ,
- 3) b i b l i o t e k g m i n n y c h i p u n k t ó w b i b l i o t e c z n y c h

znajdą w nim omówienie w sposób praktyczny i zwięzły całego szeregu zagadnień, związanych z prowadzeniem ich placówek.

„Poradnik“ omawiać będzie następujące zagadnienia:

- 1) dobór książek w bibliotece, wykorzystanie ich w pracy biblioteki i związanie z zagadnieniami życia współczesnego,
- 2) kierowanie czytelnictwem i pomoc czytelnikowi w doborze książek,
- 3) opracowanie księgozbioru i przygotowanie książek do wypożyczenia,
- 4) udostępnienie księgozbioru i warunki korzystania z biblioteki,
- 5) statystykę i sprawozdawczość biblioteczną.

„Poradnik“ kierować się będzie w doborze materiału najistotniejszymi potrzebami małych bibliotek.

Mamy pełną świadomość, iż pracownicy ich rozporządzają bardzo niewielką ilością czasu na samokształcenie.

„Poradnik“ wypełni swoje zadanie tylko w ścisłej łączności z odbiorcami. Aby wiadomości w nim zawarte zawsze były właściwie ujęte, dobrze wybrane i jasno wyłożone — potrzebna jest bezpośrednia współpraca tych wszystkich, którym „Poradnik“ ma służyć.

Redakcja prosi wszystkich odbiorców „Poradnika“ o nadsyłanie uwag i podzielenie się z nią krytycznymi spostrzeżeniami o podawanym materiale. Pozwoli to Redakcji skorygować swe błędy, jeśli w pierwszym okresie wydawnictwo nie zdoła ich uniknąć. Mile będą widziane w Redakcji wszelkie sprawozdania z pracy, opisy uroczystości i imprez bibliotecznych oraz poszczególne doświadczenia każdej biblioteki, korzystającej z „Poradnika“.

Jednocześnie Redakcja zdaje sobie sprawę, że niezbędną jest współpraca z władzami państwowymi oraz z instytucjami społecznymi jak związki zawodowe, stowarzyszenia młodzieżowe i oświatowe, które prowadzą prace biblioteczne.

W tym celu Redakcja zaprosiła do współpracy następujące instytucje: Centralną Radę Związków Zawodowych, Centralny Ośrodek Kształcenia Dorosłych TURiL, Związek Młodzieży Polskiej, Związek Samopomocy Chłopskiej, Ligę Kobiet, Związek Harcerstwa Polskiego, Służbę Polsce.

FORMY PRACY Z CZYTELNIKIEM

JAK ZROBIĆ WYSTAWĘ KSIĄŻEK

Spośród wielu form propagowania książek w bibliotece omówimy kilka, które zastosować można w codziennej pracy z okazji rocznic, uroczystości i obchodów.

Zbliżenie książki do czytelnika daje wystawa książek. Aby wystawa wypełniła swoje zadanie, musi być planowo i metodycznie przygotowana i estetycznie urządzona. Jako materiał do wystawy mogą służyć nie tylko książki, lecz również artykuły, ilustracje z czasopism, albumy, fotografie i recenzje książek. Po przejrzeniu i ocenie zebranego materiału, przystępuje się do zorganizowania wystawy. W dużym lokalu bibliotecznym należy poświęcić na ten cel oddzielne pomieszczenie, dekorując je odpowiednio kwiatami, mapami, wykresami i tablicami statystycznymi. Książki popularno-naukowe i literaturę piękną o pokrewnej tematyce grupuje się razem, tworząc odpowiednie działy. Nad każdym działem umieszcza się napis informacyjny czytelnie i estetycznie wykonany. Zagadnieniowy układ książek na wystawie wypełnia zadanie wychowawcze, zatem w żadnym wypadku nie należy książek wykladać bez określonego planu.

PLANSZA CZYTELNICZA

Plansza czytelnicza jest także formą pracy z czytelnikiem. Stosuje się ją często w bibliotece, aby zwrócić uwagę czytelnika na książki, związane z aktualnymi zagadnieniami. Poprzez planszę zaznajamiamy czytelnika niekiedy z całą twórczością poszczególnego autora lub też z wyjątkowo potrzebną i dobrą książką. Plansze zatem bywają z a g a d n i e n i o w e,

autorskie jak również obejmujące jedną pozycję książkową. Plansza składa się z części ilustrowanej i zestawienia książek, posiadanych przez bibliotekę. Ilustracje wycięte z czasopism, muszą odpowiadać treścią tematowi książek. Nie należy przeładowywać planszy ani zbyt dużą ilością ilustracji, ani ilością pozycji książkowych. Wybiera się najwartościowsze książki, zasługujące na rozpowszechnienie wśród czytelników. Plansze wykonuje się z tektury, kartonu lub innego sztywnego papieru. Dla uniknięcia załamania brzegów można je wzmocnić listewkami. Planszę zawieszamy w bibliotece w miejscu widocznym i łatwo dostępnym dla czytelnika.

(Do niniejszego zeszytu „Poradnika“ załączamy jako wzór odbitki 2 plansz zagadnieniowych, wykonanych w oryginale na kartonie o rozmiarach 70 × 90 cm).

ROCZNICA WIELKIEJ REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

Październik poświęcony jest pogłębieniu przyjaźni polsko-radzieckiej, w listopadzie zaś obchodzić będziemy 32-gą rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej. W związku z tym biblioteki winny zawczasu przygotować odpowiednie imprezy w celu zbliżenia czytelnika do książki radzieckiej. Znajdą tu zastosowanie omówione poprzednio formy pracy z czytelnikiem. Wiele jednak zależy od inicjatywy i pomysłowości samego bibliotekarza, a podane projekty traktowane są jedynie przykładowo.

Cechą charakterystyczną literatury radzieckiej jest jej problematyka społeczna i aktualność poruszanych zagadnień. Pisarz radziecki utrwała na gorąco w literaturze, najistotniejsze problemy życia współczesnego. Dzięki szerokiemu rozpowszechnieniu książek, do najdalszych zakątków kraju docierają przetworzone i podane w artystycznej formie, najbardziej aktualne zagadnienia, budząc nie tylko zainteresowanie, ale czynne współdziałanie społeczeństwa w budowie państwa socjalistycz-

nego. Książka radziecka wypełnia swe wychowawcze zadanie. Jej optymizm, wiara w słuszność sprawy, którą głosi, kształtują nowego radzieckiego człowieka. Literatura radziecka reprezentuje prąd literacki, określony mianem realizmu socjalistycznego.

„Poradnik“ podaje zestawienie książek, związanych tematyką z rewolucją październikową. Mogą one służyć przy opracowaniu planszy oraz w urządzeniu małej wystawy książek w gablotce lub na stole. Pomocą w urządzeniu dużej wystawy książek radzieckich służyć może wydawnictwo „Poznajmy Związek Radziecki — wybór literatury“, w opracowaniu Poradni Bibliotecznej TURiL, wydany staraniem redakcji czasopisma „Bibliotekarz“ w Warszawie. (Wydawnictwo to w cenie zł. 20,— nabywać można i zamawiać listownie w Poradni Bibliotecznej TURiL w Warszawie, Al. Róż 7 lub w składnicy Druków Z. B. i A. P. w Warszawie, ul. Koszykowa 26).

PRZEGLĄD LITERATURY

OBJAŚNIENIE SKRÓTÓW

Przeł. znaczy: przełożył.

Przekład autoryz. znaczy: przekład autoryzowany (przekład, w którym tłumacz więcej wagi przywiązuje do czystości i piękna języka, niż do dosłowności tłumaczenia).

W-wa znaczy: Warszawa.

Wydawn. znaczy: wydawnictwo.

8° jest to określenie formatu książki 20—25 cm wysokości grzbietu.

s. znaczy: strona.

BELETRYSTYKA

FURMANOW DYMITR. CZAPAJEW. Przeł. J. Putrament. W-wa 1948 „Prasa Wojskowa“ s. 355.

Czapajew, historyczna postać Rewolucji Październikowej, niewiadomego pochodzenia pastuch wsi uralskiej walczy po bohatersku z kontrrewolucyjną kozaczyzną. Początkowo nieświa-

dom ostatecznego celu walki, ulega całkowitemu przeobrażeniu dzięki ideologii partii bolszewików. Gwałtowny i samowolny watażka stepowy przekształca się przy pomocy organizacji partyjnej w dyscyplinowanego bojownika o nowy ład społeczny.

SERAFIMOWICZ ALEKSANDER. ŻELAZNY POTOK. Przeł. J. Brodzki. W-wa 1948 „Prasa Wojskowa“ s. 245.

Opowieść o pełnej trudu 500-kilometrowej wędrówce grupy żołnierzy, która wyrwawszy się z okrażenia wraz z kilkudziesięcioletnim tłumem cywilnej ludności, przedziera się z terenu objętego kontrrewolucją do miejsca stacjonowania głównych sił radzieckich. Zmysł społeczny i talent organizacyjny wybranego przez wszystkich uczestników dowódcy Kożucha, przekształcają niesubordynowany potok ludzki w świadomych celu żołnierzy rewolucji, którzy niepomni ofiar, przeciwstawiają się dzielnie białym napastnikom i choć zdziesiątkowani, docierają do celu wędrówki.

SZOŁOCHOW MICHAŁ. CICHY DON 2 tomy. Przeł. A. Rogowicz i A. Stawar. W-wa 1949 „Czytelnik“ s. 985.

Wielka epopeja dońskiej kozaczyzny daje artystycznie potraktowany obraz jej życia obyczajowego, społecznego i politycznego ujęty w trzy okresy: przed wybuchem pierwszej wojny światowej, lata zawieruchy wojennej oraz pierwsze lata rewolucji październikowej. Najistotniejsza część powieści poświęcona jest opisowi wojny domowej. W tło spraw ogólnych, będących wycinkiem historii ilustrującym trudności powstawania nowego ustroju, wpleciono dzieje życia Grigoria Melechowa głównego bohatera powieści. Melechow mimo przeświadczenia o słuszności rewolucji i sympatii dla niej, idąc za głosem reakcyjnych tradycji zamożnego rodu kozackiego, kierowany fałszywą dumą, staje po stronie kontrrewolucji i ponosi klęskę.

TOLSTOJ ALEKSY. DROGA PRZEZ MĘKĘ. Trylogia. Przeł. W. Broniewski. W-wa 1946—1949 „Czytelnik“ t. 1. Siostry s. 376, t. 2. Rok osiemnasty s. 431, t. 3. Pochmurny ranek s. 495.

Akcją powieści objęty jest czasokres r. 1914—1921. „Drogą przez mękę“ jest ciężki szlak, jaki przebył naród rosyjski obalając stary porządek dla zbudowania ustroju sprawiedliwego

ści społecznej. Przewrót ukazany jest od strony środowiska inteligentnego. Głównymi bohaterami są przedstawiciele zamożnej burżuazji rosyjskiej, z których część tylko, po wielu walkach wewnętrznych, zrozumiałwszy wielkie dzieło przebudowy społecznej, staje po stronie rewolucji.

WIRTA MIKOŁAJ. SAMOTNOŚĆ. Przeł. K. Mianowski. W-wa 1949 „Czytelnik“ s. 260 KDK.

Powieść o walce młodej władzy radzieckiej z buntem kułactwa w gubernii tambowskiej. Wzbogacony drogą wyzysku biedoty bogacz wiejski Piotr Storożew, bierze udział w zorganizowanym przez kontrrewolucjonistów spisku kułaków. Brak poparcia w masach wiejskich powoduje załamanie się buntu. Storożew opuszczony przez najbliższych i wyparty ze społeczności staje się nikomu niepotrzebnym człowiekiem.

P O E Z J E

MAJAKOWSKI WŁODZIMIERZ. DOBRZE. Poemat październikowy. Przeł. A. Sandauer. Łódź 1945 „Książka“ s. 71.

M A T E R I A Ł Y R E P E R T U A R O W E

PAŹDZIERNIK. (Teksty inscenizowane dla świetlic na rocznicę Rewolucji Październikowej) W-wa 1947 „TUR“ s. 93.

PAŹDZIERNIK. W 28 rocznicę Rewolucji Październikowej. W-wa 1945 TPPR s. 31.

K S I A Ź K I P O P U L A R N O - N A U K O W E

BOBIŃSKA C. O PROSTYM CZŁOWIEKU W ZSRR. W-wa 1947 „Książka“ s. 115.

HISTORIA WSZECHZWIAŹKOWEJ KOMUNISTYCZNEJ PARTII (bolszewików). W-wa 1948 „Książka“ rozdział VI i VII.

LENIN WŁ. DZIEŁA WYBRANE 2 t. Moskwa 1948 W. L. w J. O. tom II.

LENIN WŁ. Krótki zarys życia i działalności. Moskwa 1945 W. L. w J. O. s. 314 (str. 144—185).

NARODZINY WŁADZY RADZIECKIEJ (fragment II tomu Historii Wojny Domowej w ZSRR) W-wa 1948 TPPR s. 110.

RAORT H. POLACY W REWOLUCJI PAŹDZIERNIKO-
WEJ. W-wa 1947 Poradnik Pracownika Społecznego s. 20.

STALIN J. ZAGADNIENIA LENINIZMU. W-wa 1948
„Książka“ s. 564 (str. 78—103 i str. 167—173).

DLA UMOCNIEŃ PRZYJAŹNI POLSKO-CZESKIEJ

Z narodem czeskim łączą nas więzy przyjaźni. W związku z dniem 28 października, rocznicą odzyskania niepodległości przez Czechosłowację, obchodzoną jako święto państwowe, podajemy zestawienie literatury tłumaczonej na język polski oraz książki autorów polskich o Czechosłowacji.

POWIEŚCI O PROBLEMATYCE SPOŁECZNEJ

DRDA J. NIEMA BARYKADA. Przeł. z czeskiego St. Dąbski. Poznań 1948 Wydawn. Zachodnie 8° s. 120.

FUCZIK J. REPORTAŻ SPOD SZUBIENICY. Przeł. H. Gruszczyńska-Dubowa. W-wa 1947 „Książka“ 8° s. 110.

KISCH E. E. JARMARK SENSACJI. Przeł. S. Wygodzki. W-wa 1949 „Prasa Wojskowa“ 8° s. 297.

OLBRACHT I. ANNA PROLETARIUSZKA. Powieść o roku 1920. Przeł. H. Gruszczyńska-Dubowa. W-wa 1948 „Książka“ 8° s. 293.

PUJMANOWA M. LUDZIE NA ROZSTAJACH. Przekład autoryz. A. Sieczkowskiego. W-wa 1948 „Czytelnik“ 8° s. 478. Klub Dobrej Książki 1948.

PUJMANOWA M. IGRANIE Z OGNIEM. Przekład autoryz. A. Sieczkowskiego. W-wa 1949 „Czytelnik“ 8° s. 361. Klub Dobrej Książki 1949.

RZEZACZ W. ŚLEPA ULICZKA. Przeł. H. Gruszczyńska-Dubowa. W-wa 1949 „Książka i Wiedza“ 8° s. 412.

VANCURA V. KONIEC STARYCH CZASÓW. Przeł. Z. Hierowski. W-wa 1948 „Awir“ 8° s. 250.

Literaturę czeską charakteryzuje pogoda, nieugiętość w walce, świadomość przynależności klasowej i wiara w słuszne zwycięstwo. Dwie książki o tematyce okupacyjnej, to zbiór pięknych pełnych wyrazu opowiadań Drdy pt. „Niema barykada“ i wstrząsający nieugiętością i hartem ducha pamiętnik więźni-ny skazanego na śmierć członka Centr. Komitetu Czeskiego Ruchu Oporu Fuczika. Ważne i podstawowe zagadnienie narastania świadomości klasowej i wystąpień robotniczych w okresie międzywojennym porusza wnikliwa i doskonała obserwatorka Maria Pujmanowa w dwóch pierwszych częściach trylogii „Ludzie na rozstajach“, i „Igranie z ogniem“. Książka ta została nagrodzona w r. 1947 państwową nagrodą. Ten sam problem omawia Olbracht w „Annie proletariusze“ i Rzezacz w „Ślepej uliczce“. Książka Vancury jest ironicznie satyryczną karykaturą życia dorobkiewiczów na początku XIX wieku.

Z wyżej wymienionych książek łatwiejsze i nadające się dla mniej wyrobionego czytelnika są: „Niema barykada“, „Reportaż spod szubienicy“ i „Anna proletariuszka“.

POWIEŚCI O TREŚCI PSYCHOLOGICZNEJ, FILOZOFICZNEJ I FANTASTYCZNEJ

CAPEK K. FABRYKA ABSOLUTU. Przeł. z czeskiego P. Hulka Laskowski. Katowice 1947 „Mewa“ 8° s. 194.

CAPEK K. HORDUBAL. Przeł. z czeskiego P. Hulka Laskowski. W-wa 1948 „Wiedza“ 8° s. 164.

CAPEK K. METEOR. Przeł. z czeskiego P. Hulka Laskowski. W-wa 1948 „Wiedza“ 8° s. 164.

CAPEK K. ZWYCZAJNE ŻYCIE. Przeł. z czeskiego P. Hulka Laskowski. W-wa 1948 „Wiedza“ 8° s. 164.

CAPEK K. INWAZJA JASZCZURÓW. Powieść. Przeł. z czeskiego J. Bułakowska. Poznań 1949 Wydawn. Zachodnie, 8° s. 307.

CAPEK K. KSIĘGA APOKRYFÓW. Przeł. z czeskiego H. Gruszczyńska-Dubowa. Poznań 1948 Wydawn. Zachodnie 8° s. 147.

DRDA J. MIASTECZKO NA DŁONI. Powieść. Z czeskiego przeł. Z. Hierowski. Katowice 1947 „Awir“ 8° s. 287.

HASEK J. PRZYGODY DOBREGO WOJAKA SZWEJKA PODCZAS WOJNY ŚWIATOWEJ. Autoryz. przekład z czeskiego P. Hulki Laskowskiego. W-wa 1949 „Książka i Wiedza“ 8° t. 1. Szwejk na tyłach s. 241, t. 2. Szwejk na froncie s. 249, t. 3. Przesławne lanie s. 244, t. 4. Po przesławnym laniu s. 250.

NERUDA J. OPOWIADANIA ZE STAREJ PRAGI. Przekład z czeskiego M. Erhardtowej. W-wa 1949 Państw. Instytut Wydawn. 8° s. 309.

OLBRACHT T. NIKOŁAJ SZUHAI ZBÓJNIK. Przeł. z czeskiego H. Gruszczyńska-Dubowa. W-wa 1948 Państw. Instytut Wydawn. 8° s. 260.

RZEZACZ W. KRAWĘDŹ. Powieść. Przekład autoryz. Marii Erhardtowej. W-wa 1948 „Czytelnik“ 8° s. 455, Klub Literacki „Odrodzenia“. 1948.

Powieść psychologiczna poruszająca problemy samotności i cierpienia ludzkiego wynikającego z najrozmaitszych powikłań duchowych jest przedstawiona w trylogii Capka, „Hordubal“, „Meteor“, „Zwyczajne życie“ i w „Krawędzi“ Rzezacza. „Fabryka absolutu“ i „Inwazja Jaszczurów“ Capka w formie fantastycznej poruszają zagadnienia cywilizacji. Świetną satyrę na austriacką biurokrację w czasie poprzedniej wojny stanowią czterotomowe „Przygody Szwejka“ Haska. Równie pełna satyrycznego humoru jest pogodna książka Drdy „Miasteczko na dłoni“. Legendarne podanie o czeskim Janosiku ubrane w artystyczną formę znajdujemy w powieści Olbrachta „Nikołaj Szuhaj“. W książce Nerudy znajdziemy szereg obyczajowych opowiadań dających charakterystyczne obrazy dla ludzi i zakątków Starej Pragi.

Książki najłatwiejsze: „Miasteczko na dłoni“, „Przygody Szwejka“ i „Nikołaj Szuhaj“.

K S I A Ź K I P O P U L A R N O - N A U K O W E

CZECOSŁOWACJA 1918-1948 I PRZYJAŹŃ POLSKO-CZESKA. W-wa 1949 Tow. Przyjaźni Polsko-Czeskiej 8° s. 45, tabl. 2.

KOROWICZ M. DZISIEJSZA CZECOSŁOWACJA. Z 1 mapką. Katowice 1948 8° s. 35.

Książki te oświetlają stosunki polityczne, społeczne i gospodarcze panujące w Czechosłowacji.

LIST Z TERENU

„Ja mam u siebie tę bibliotekę, co ją Pani widziała zimą. Czytać sam lubię i innym dać przyjemnie. Teraz mniej czytają, bo roboty w polu, ale zimą to sama Pani widziała, więcej chętnych było niż tych książeczek. To znów tak wypadło, że i ja sam nie czytam, bo też zajęty jestem, a dawniej to nie było książek tylko wciąż u ludzi. Ja zrozumiałem, że trzeba wszystkie książki przeczytać, żeby wiedzieć co komu dawać, ale to mi trudno przychodzi bo czasu nie mam, a już dwa razy zmienialiśmy komplet. Jakby tak można się dowiedzieć z jakiego odczytu o tych książkach co są warte i o tych nowych, co widziałem w księgarni w mieście.

Do miasta daleko od nas, a Panią także zastać trudno w bibliotece. Chciałem właśnie zapytać kiedy wypłacą nam te premie, o których mówili w mieście. Tutaj żaden z nas nie dostał, może to już przepadło? I jeszcze chciałem powiedzieć, że te karteczki w klamrze to mi są niepotrzebne, tylko te co dla zapisu numeru to się przydają, a te inne, to poco tam się fatygować i robota i koszt wielki, a my bez tego i tak damy sobie radę. Zawsze te kartki u mnie na schowaniu, a pilnować trzeba żeby dzieciaki nie złapały z szafki. Dzieciaki proszą mnie żeby przywieźć na przyszły raz więcej historycznych i z przygodami. U nas najwięcej podobały się takie książki: Sprawa księdza Ściegiennego, Cytadela i w Okopach Stalingradu. Przydało się też o wychowie świń, tylko nie ma o tytoniu. U nas dużo sadzi tytoń, to jeden się pytał czy nie ma o tym książki“.

Podany wyjątek z listu jednego z kierowników punktów bibliotecznych wojew. lubelskiego, otrzymany w sierpniu przez kierowniczkę biblioteki powiatowej i przez nią skierowany do Redakcji powstającego pisma, będzie naszym pierwszym łącznikiem z terenem, gdzie poruszane zagadnienia są niewątpliwie aktualne i palące.

Celem ich należytego oświetlenia Redakcja prosi swych czytelników o nadsyłanie projektów odpowiedzi lub też luźnych uwag o poruszanych w liście sprawach. Prosimy również podać nazwiska autorów przytoczonych w liście tytułów książek.

KRONIKA

WAŻNIEJSZE RECENZJE, KRYTYKA, ARTYKUŁY O CZYTELNICTWIE I KULTURZE

Z a o k r e s o d 15. VIII. d o 15. IX.

Zamieszczamy wybrane z kilku czasopism recenzje i krytyki literackie. Wymieniamy nazwisko autora dzieła, a nie recenzenta.

NOWE DROGI Nr 4(16) Lipiec-sierpień

- Str. 263 Śreniowski St. — Zbiegostwo chłopów w dawnej Polsce jako zagadnienie ustroju społecznego. (recenzja)
Str. 280 Sprawozdanie z działalności Komisji Centralnej Związków Zawodowych za okres 1945-49. (artykuł)

NASZA MYŚL Nr 7-8 Lipiec-sierpień

- Str. 124 Tołstoj A. — Droga przez mękę.
Str. 125 Brus W. — Pogadanki z zakresu ekonomii politycznej socjalizmu.
Str. 126 Soria J. — Czy Francja stanie się kolonią amerykańską.
Str. 127 Mierzyński Z. — Wybrane żywoty książąt kościoła polskiego w okresie rozbiorowym.

KUŹNICA Nr 33(205) 21 sierpnia

- Str. 7 Goździkiewicz T. — Lipnicki świat.

KUŹNICA Nr 34(206) 28 sierpnia

- Str. 3 Jackiewicz A. — Górnicy. Wilczek J. — Nr 16 produkuje.
Str. 7 Pritt D. N. — Zimna wojna. Likstanow J. — Malec. Brecht B. — Powieść za 3 grosze.

KUŹNICA Nr 35(207) 4 września

- Str. 3 Kubacki W. — Pierwiosnki polskiego romantyzmu. Sowiński A. — Ściegienny wikary z Wiłkołazu.
Str. 6 Wygodzki S. — W kotlinie.

KUŹNICA Nr 36(208) 11 września

- Str. 3 Wążyk A. — W stronę humanizmu.
Str. 7 Laffitte J. — Życie to walka.

Str. 830 Serafimowicz A. — Żelazny potok. Furmanow D. — Czapajew.

PORADNIK PRACOWNIKA S. P. Nr 7-8 lipiec-sierpień
Str. 167 Historia WKP(b).

Str. 169 Polewoj B. — Opowieść o prawdziwym człowieku.

O WYSTAWACH

Bibliotekarze-oświatowcy rozumieją coraz lepiej jak wielkie znaczenie w ich pracy odgrywają wystawy. Forma wystawy — atrakcyjna, łatwa — stanowi często pierwszy stopień do zainteresowania się książką przyszłego klienta biblioteki.

Stąd musimy interesować się wystawami, współdziałać w ich organizowaniu i sami je urządzać w tej skali na jaką nas stać. Z radością można zanotować, że ostatnie miesiące przyniosły imponujący plon zarówno co do ilości wystaw jak i ich ważności. Grupują się one około wielkich rocznic, świąt, kongresów, jak np. Święto Oświaty, Prasy i Książki, Święto Odrodzenia, uroczystości mickiewiczowskie, puszkiniowskie, szopenowskie itp.

Na czoło wysuwa się tu wystawa ku czci Mickiewicza i Puszkina w Muzeum Narodowym w Warszawie, która po zamknięciu jej w stolicy będzie dostępna w innych miastach Polski. Wystawa Mickiewiczowska zawiera wiele pamiątek, przewodników, podobizn, autografów oraz rękopis „Pana Tadeusza“.

W okresie drugiego po wojnie Kongresu Związku Zawodowych, który odbył się w czerwcu w stolicy, została urządzona w Politechnice wystawa „Książka i Prasa Związków Zawodowych“. Stworzyła ona uzupełnienie ogólnej wystawy dorobku Związków Zawodowych w Muzeum Narodowym.

Z radosnym faktem otwarcia trasy W-Z wiążą się dwie wystawy: „Przeszłość Warszawy w dokumentach“ w Pałacu Pod Blachą, w lokalu Archiwum Państwowego i niedaleko od niej — wystawa w starej odbudowanej kamienicy Johna, ilustrująca polski dorobek wydawniczy z okresu 5 lat powojennych.

Z okazji Kongresu Międzynarodowej Federacji Związków Nauczycielskich zorganizowano w gmachu ZNP w Warszawie wystawę książek i pomocy szkolnych.

Obfitość wystaw w reszcie kraju nie pozwala ich wszystkich wymienić. Przykładowo można tylko podać wystawę w Bibliotece Miejskiej w Bydgoszczy, której udało się zgromadzić — głównie z własnych zasobów — wiele cennych wydawnictw i autografów związanych z kultem Mickiewicza, Chopina i Puszkina. O polskości Gdańska świadczą bezcenne dokumenty zgromadzone w Państwowym Archiwum w Gdańsku. Wspomnieć można dalej o wystawie książki i prasy radzieckiej w Klubie Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej we Wrocławiu, o wystawach polskiej produkcji wydawniczej w Krakowie — w siedzibie Związku Literatów i w Sukiennicach.

Nie można jednak wymienić tych wszystkich małych wystaw, zorganizowanych „po gospodarsku“ przez mniejsze biblioteki w ciągu ostatnich miesięcy.

I N F O R M A T O R

SKŁADNICA DRUKÓW

Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich prowadzi od kilku lat Składnicę Druków Bibliotecznych, przy której czynna jest Poradnia dla kupujących. Składnica mieści się przy ul. Koszykowej 26 i otwarta jest codziennie od godz. 9-ej do 15.30. Interessantów załatwia się na miejscu i drogą korespondencyjną przesyłkami pocztowymi. Wzory druków, posiadanych przez Składnicę dla bibliotek powszechnych zatwierdzone są przez Ministerstwo Oświaty.

WYKAZ POSIADANYCH DRUKÓW

Inwentarz książek — ark. dla bibliotek powsz. i szkolnych	6,50 zł
Karta tytułowa inwent. z instrukcją	10,— „
Książka ubytków ark.	3,50 „
Karta katalogowa do klamry:	
a) z nadrukiem	0,80 „
b) z liniaturą	0,80 „
c) czysta	0,70 „

Karta katalogowa do kartoteki:	
a) z nadrukiem	1,— zł
b) z liniaturą	1,— „
c) czysta	1,— „
Karta czytelnika	0,90 „
Karta książki dla centrali	0,70 „
Karta książki	0,70 „
Okładka do statystyki	3,60 „
Statystyka dzienna — ark.	0,60 „
Upomnienie o zwrot książki:	
a) pierwsze	1,50 „
b) drugie	1,50 „
Zobowiązania czytelników	0,70 „

Składnica posiada do dyspozycji księgi inwentarzowe oprawne od 25 do 125 arkuszy, książkę kontroli opraw (85 zł), okładki kartonowe i rozdzielacze do katalogów, rozdzielacze do kart książek i czytelników, wzory druczku bibliotecznego, klamry katalogowe metalowe Chodowca (400 zł), klamerki małe (150 zł lub 200 zł niklowane), podstawki metalowe (275 zł), kartoteki drewniane na karty książek, czytelników i katalogowe, od 250—500 zł zależnie od wielkości, oraz kartoteki 4-ro szufladowe z drzewa jesionowego po 12.000 zł i wyżej, zależnie od wielkości.

Składnica Druków posiada do sprzedaży następujące wydawnictwa:

GRYCH J. i BORKOWSKA W. SKRÓCONE PRZEPISY KATALOGOWANIA wyd. 1949 r. P.Z.W.S.

POZNAJMY ZWIĄZEK RADZIECKI (Wybór literatury). Wkładka bibliograficzna do nr 6, 7 1949 r. „Bibliotekarza“.

PRZEWODNIK LITERACKI I NAUKOWY — Rok 1946 — nr 1-2, oraz rok 1947 nr 1-3, rok 1948 nr 1, 2, 3 i następane.

Komitet redakcyjny: J. Szemplińska, I. Lewandowska, Z. Zołątkowska.

Wydawca: Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich przy współudziale Poradni Bibliotecznej Centralnego Ośrodka Oświaty Dorosłych T.U.R.i.L.

Adres redakcji i administracji: Warszawa, Koszykowa 26.

Rysunki do klisz sporządzone przez Poradnię Biblioteczną Centralnego Ośrodka Oświaty Dorosłych T.U.R.i.L.

PWZG — Oddział 24. Warszawa, Wiślana 6. B-101526